

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์
อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ (การตีความเกี่ยวกับอำนาจคณะกรรมการ
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรา ๔๖)

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มี
หนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อก.๐๗๐๑/๖๔๐๐ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๒๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาความว่า ตามมาตรา ๔๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้กำหนดอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไว้ว่า

“มาตรา ๔๖ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา
๔๔ (๒) นั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๓) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ คณะกรรมการอาจสั่งให้
ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้สิ้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไป ถ้าไม่ส่งกลับ
คืนไปก็อาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ

๑.ล๑

๑.ล๑

ในทางปฏิบัติได้มีผู้โต้แย้งว่าความใน (๓) นั้น คณะกรรมการมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่จำเป็นต้องสั่งให้ทำให้สิ้นสภาพเสมอไป คำว่า “อาจ” หมายถึง อาจสั่ง
ให้ทำอย่างอื่นก็ได้ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงได้นำปัญหาดังกล่าวหารือ
คณะอนุกรรมการกฎหมาย ปรากฏว่ามีความเห็นแตกต่างเป็น ๒ ความเห็น คือ ความเห็นแรก
เห็นว่า ในกรณีผลิตภัณฑ์ทำในประเทศ หากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะสั่ง
ตามมาตรา ๔๖ (๓) ย่อมต้องสั่งให้ทำให้สิ้นสภาพได้เพียงอย่างเดียวจะสั่งเป็นอย่างอื่นไม่ได้
ความเห็นที่สองเห็นว่า คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาจสั่งเป็นอย่างอื่น เช่น
สั่งให้แก้ไขการทำเครื่องหมายหรือฉลากให้ถูกต้องแทนการสั่งให้ทำให้สิ้นสภาพก็ได้
คณะอนุกรรมการ ฯ ดังกล่าวจึงได้มีมติเห็นสมควรให้หารือมายังสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงขอหารือว่าตามมาตรา ๔๖ (๓)
คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะดำเนินการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้
แค่ไหน เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณา
ปัญหาดังกล่าวโดยได้ฟังการชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงาน
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) แล้ว มีความเห็นว่า ข้อหารือของสำนักงานมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นปัญหาการตีความเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐาน

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรา ๔๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งใน (๓) ของมาตราดังกล่าวกำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๙ คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้ล้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้า อาจสั่งให้ส่งกลับคือไป ถ้าไม่ส่งกลับคืนไปก็อาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้ล้นสภาพ”

กรณีที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔๖ (๓) นี้ ได้แก่กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตให้ทำหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราช กฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙^๒ กล่าวคือ ไม่ทำผลิตภัณฑ์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือนำผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานเข้ามาในราชอาณาจักร กฎหมายใช้คำว่า คณะกรรมการ “อาจสั่ง” ให้ทำผลิตภัณฑ์ให้ล้นสภาพก็ได้ หรือในกรณีนำเข้า “อาจสั่ง” ให้ส่งผลิตภัณฑ์กลับคืนออกไปหรือทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นล้นสภาพก็ได้ จึงเห็นได้ว่า กฎหมายให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ฯ ที่จะสั่งดังกล่าวหรือไม่ก็ได้

สำหรับปัญหาที่ว่าในกรณีผลิตภัณฑ์ที่ทำในประเทศ คณะกรรมการ ฯ โดยอาศัย อำนาจตามมาตรา ๔๖ (๓) จะมีอำนาจสั่งเป็นอย่างอื่นนอกจากสั่งให้ทำให้ล้นสภาพได้หรือไม่นั้น ในเรื่องนี้เห็นว่าการกำหนดอำนาจของคณะกรรมการ ฯ ตามพระราชบัญญัติมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการต่อผลิตภัณฑ์ซึ่งไม่เป็นไป ตามมาตรฐานนี้แม้กฎหมายจะใช้คำว่า “อาจสั่ง” ซึ่งมีลักษณะเป็นการให้ดุลพินิจแก่คณะกรรมการ ฯ ก็ตาม แต่ก็เป็นการกำหนดอำนาจคณะกรรมการเช่นเดียวกับที่กำหนดในกฎหมายอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นการวางขอบเขตไว้ว่าคณะกรรมการจะมีอำนาจเพียงใด ซึ่งจะมีการใช้อำนาจเกินกว่า ที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ได้แม้ตามมาตรา ๔๖ (๓) จะเป็นการให้คณะกรรมการ ฯ ใช้ดุลพินิจได้

^๑ มาตรา ๔๖ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๔ (๒) นั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ หรือเป็นกรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๖ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำลายเครื่องหมายมาตรฐาน หากไม่ สามารถทำลายเครื่องหมายมาตรฐานให้หลุดพ้นจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ก็อาจสั่งให้ทำ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้ล้นสภาพ

(๒) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๑ ทวิ วรรคสอง คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้ล้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคือไป ถ้า ไม่ส่งกลับคืนไปก็อาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้ล้นหรืออาจสั่งให้รอไว้เพื่อให้ผู้ทำหรือผู้นำเข้าขอรับ ใบอนุญาตหรือขอรับอนุญาตก่อนได้

(๓) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ คณะกรรมการอาจสั่งให้ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้ล้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไป ถ้าไม่ส่งกลับคือไปก็อาจสั่งให้ ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้ล้นสภาพ

ทั้งนี้ โดยให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้ทำ หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี เสียค่าใช้จ่าย

^๒ มาตรา ๒๙ ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ ต้องทำ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้เป็นไปตามมาตรฐาน หรือนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานเข้า แล้วแต่กรณี

แต่เป็นการให้ดุลพินิจเลือกเพียงสองทาง คือ จะสั่งให้ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นสิ้นสภาพไปหรือไม่สั่งก็ได้ มิใช่ว่าจะมีอำนาจสั่งการอย่างใดนอกเหนือไปจากนี้ได้อีก ฉะนั้น คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงไม่มีอำนาจสั่งเป็นอย่างอื่นนอกจากสั่งหรือไม่สั่งให้ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นสิ้นสภาพเท่านั้น

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๒๔